

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Mateřská škola se speciálními třídami Kamenice nad Lipou, Na
Besídce 632, okres Pelhřimov**

Na Besídce 632, 394 70 Kamenice nad Lipou

Identifikátor školy: 600 061 141

Termín konání inspekce: 3., 4., 7. a 8. červen 2004

Čj.:	k2-1193/04-11003
Signatura:	ok3ax112

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům mateřské školy
- ❖ materiálně technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům mateřské školy
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola se speciálními třídami Kamenice nad Lipou, na Besídce 632 je samostatnou příspěvkovou organizací Města Kamenice nad Lipou. Podle stavu k 30. 9. 2003 na základě statistických výkazů je v pěti třídách (tři běžné třídy a dvě speciální třídy) s celodenním provozem zařazeno 106 dětí ve věku 2, 5 – 7 let. V souladu s právním předpisem ředitelka mateřské školy po projednání se zřizovatelem a odborem školství, mládeže a sportu kraje Vysočina povolila pro školní rok 2003/2004 výjimku z počtu dětí v jednotlivých třídách. Spádová oblast mateřské školy je město Kamenice nad Lipou, zhruba třetina dětí je z celého okresu Pelhřimov.

Stravování dětí včetně pitného režimu je zabezpečováno školní jídelnou mateřské školy.

Provoz předškolního zařízení je od 6:00 do 16:30 hodin.

Mateřská škola ověřuje školní vzdělávací program „*Duha*“, jehož filosofií je respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa, rozvoj komunikace a spolupráce. Cílem výchovně vzdělávací činnosti je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé dítě cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb včetně dětí talentovaných a dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. V rámci vzdělávacího programu škola nabízí seznamování dětí s hrou na zobcovou flétnu „*Veselé pískání – zdravé dýchání*“, hudebně pohybový kroužek, výtvarný kroužek, keramický kroužek, účast v pěveckém souboru „*Klíček*“, plavecký výcvik, „*Den předškoláků*“, školní výlety a divadelní představení. Dále je rodičům nabízeno seznamování dětí s anglickým a německým jazykem. V rámci spolupráce školy se zákonnými zástupci je i kineziologické poradenství.

V oblasti zabezpečování výše uvedených akcí a aktivit pro děti mateřská škola spolupracuje se *Sdružením rodičů a přátel mateřské školy*.

Pro děti a rodiče na mateřské dovolené předškolní zařízení pravidelně jedenkrát týdně pod vedením pedagogické pracovnice organizuje „*Centrum Má – Ta*“, jehož hlavním cílem jsou odborné konzultace o problémech výchovy dětí předškolního věku.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výchovně vzdělávací činnost v mateřské škole zajišťuje deset pedagogických pracovníků, z nichž devět má odbornou a pedagogickou způsobilost pro předškolní zařízení. Odbornou individuální péči podle převládajícího druhu postižení dětí zajišťují tři kvalifikované pracovnice (speciální pedagog) v rozsahu určeném ředitelkou školy. Další péče je zabezpečována ve spolupráci se zákonnými zástupci, klinickou logopedkou soukromé ambulance Pelhřimov, Speciálně pedagogickým centrem (SPC) Jihlava, SPC Černovice

a Pedagogicko-psychologickou poradnou Pelhřimov. Skladba úvazků, postupné nástupy a ukončování přímé výchovné práce pedagogických pracovníků u dětí vedou k efektivnímu využívání pracovní doby. Souběžné působení učitelek je určeno k individuální řízené činnosti a vhodně slouží především k zajištění bezpečnosti dětí.

Rozdělení pracovišť na jednotlivé úseky odpovídá charakteru a velikosti školy. Organizační řád s navazujícími pracovními náplněmi vymezuje jasně kompetence vedoucích pracovníků, pravomoci jsou delegovány účelně. Povinnosti a úkoly dalších pracovníků v rámci organizační struktury jsou stanoveny funkčně. Informace jsou předávány převážně prokazatelným způsobem včas a v ucelené formě. Zaměstnanci školy k nim mají dostatečný přístup. Funkci poradního a metodického orgánu plní plánované pedagogické porady a pravidelné porady třídních učitelek s vedením školy.

Povinnosti jednotlivých vedoucích a dalších pracovníků v oblasti péče o začínající a nové pracovníky jsou stanoveny. Ředitelka školy má zpracovanou vnitřní směrnici kontrolní činnosti, kterou jsou stanoveny oblasti kontroly, její rámcové termíny, osobní zodpovědnost, a na ni navazující krátkodobé plány kontrolní a hospitační činnosti. V nižší míře je plánována a realizována kontrola zaměřená na vedení pedagogické dokumentace. O všech kontrolách a hospitacích jsou vedeny přehledné záznamy. Vedení školy na základě získaných poznatků přijímá účinná opatření jak ve vztahu ke konkrétním pracovníkům, tak k průběhu vzdělávací činnosti v celé škole. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) je zpracován, plná realizace je v oblasti zvyšování počítačové gramotnosti a částečně dle nabídky Pedagogického centra Jihlava jsou zastoupeny akce zaměřené na speciálně pedagogickou problematiku a na rámcový program pro předškolní vzdělávání. Učitelská knihovna obsahuje dostatečné množství prokazatelně využívaných aktuálních odborných publikací.

Kritéria hodnocení pracovníků jsou podrobně rozpracována a jsou uplatňována při hodnocení v souvislosti se změnami nenárokových složek platu všech zaměstnanců. Součástí profesionálního růstu pedagogických pracovníků je uplatňování sebehodnotících prvků vlastní práce.

Personální podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola byla vybudována v rámci sídlištní vybavenosti. Zahájila provoz k 1. září 1980. Byla dvoutřídní s celodenním provozem a kapacitou 60 dětí. V roce 1992 byla předána do užívání nová část – přístavba, čímž se počet tříd upravil na tři. Od roku 1994 pro velký zájem rodičů zdravotně postižených dětí byla otevřena první speciální třída pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. V současné době má mateřská škola tříd pět (tři běžné, dvě speciální) s kapacitou 102 dětí.

Součástí mateřské školy je pro sezónní činnosti dobře vybavená a udržovaná školní zahrada.

Čtyři třídy mají pro plnění výchovně vzdělávacího programu odpovídající místnost (hernu), šatnu, hygienické zařízení a výdejnu jídla. Pátá třída nemá výdejnu, jídlo je podáváno přímo z kuchyně mateřské školy. Dětský nábytek je tvořen podnětnými sestavami domečků, židle a stoly jsou postupně dle finančních možností zřizovatele vyměňovány vzhledem k věku a velikosti dětí. V každé třídě je vytvořen funkční odpočinkový koutek.

Vybavení učebními pomůckami, hračkami, stavebnicemi, hrovým a doplňkovým materiálem, hudebními nástroji, dětskou literaturou a audiovizuální technikou je dostatečné a dětem volně přístupné. Pro podporu výchovně vzdělávací činnosti je škola vybavena počítačovými vzdělávacími programy, o které je ze strany většiny dětí velký zájem.

Používání materiálně-technického zázemí mateřské školy je vedením školy vyhodnocováno na pravidelných poradách třídních učitelek, vedení školy zpracovává písemné hodnocení. Materiálně-technické zázemí mateřské školy využívá na základě schválení okresní hygienické stanice Pelhřimov a dohody se zřizovatelem „Centrum Má – Ta“.

Materiálně-technické podmínky pro realizaci školního vzdělávacího programu jsou velmi dobré.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Mateřská škola navazuje na svůj dříve vytvořený program, který vycházel z *Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy (SNP 1983)*. Při novém zpracování koncepce ředitelka vycházela z podmínek a možností školy, jasně stanovila záměry a jejich plnění. Z *Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (Č.j. 14 132/01-22, věstník MŠMT, ročník LVII, sešit 5, 2001)* ředitelka využila hlavní cíle současného pojetí předškolní výchovy a dále s nimi pracuje.

Pedagogické záměry speciálních tříd ve stávající podobě jsou aktuální a splnitelné. Individuální plány pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zpracovány na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny a odborného lékaře. Dětem s těžkým zdravotním postižením je poskytována částečně ucelená (komprehenzivní) rehabilitace.

Realizace výchovně-vzdělávacího programu je v souladu s obecnými cíli předškolního vzdělávání.

Školní vzdělávací program je v jednotlivých oblastech daných Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání členěn do měsíčních témat a týdenních příprav. Stávající způsob plánování v oblasti naplňování vzdělávacího programu je funkční. Povinná dokumentace je vedena.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Ředitelka mateřské školy při kontrolní a hospitační činnosti pravidelně sleduje naplňování třídních vzdělávacích programů. Své poznatky uplatňuje při hodnocení jednotlivých pedagogických i nepedagogických pracovníků a při plánování činnosti v oblasti školního vzdělávacího programu.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je účinný.

Organizace výchovně-vzdělávací práce mateřské školy je upravena režimem dne, který odpovídá obecně závazným právním předpisům a psychohygienickým zásadám včetně pevně stanovených činností během dne a pitného režimu. Pružným uspořádáním spontánních a řízených činností během dne se mateřská škola přizpůsobuje vývojovým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí předškolního věku.

Rodičům či zákonným zástupcům jsou poskytovány veškeré informace prostřednictvím individuálních konzultací, nástěnek, třídních schůzek a aktivit, pořádaných mateřskou školou pro rodiče a veřejnost.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Vedení mateřské školy má písemně zpracována pravidla vnitřní evaluace a hodnocení mateřské školy včetně kritérií kvality. V průběhu roku provádí vnitřní evaluaci operativně s písemným hodnocením.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

OPZ pedagogických pracovníků

Devět z deseti pedagogických pracovníků má odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci v předškolním zařízení. Nekvalifikovaná zastupující učitelka je studentkou pedagogického oboru arteterapie, ve třídě má zajištěné kvalitní odborné vedení třídní učitelky. Vedení mateřské školy dbá na optimální využití odborné způsobilosti a osobnostních předpokladů učitelek při přidělování úvazků, což pozitivně ovlivnilo kvalitu sledované výchovně vzdělávací činnosti ve všech třídách mateřské školy.

Spontánní činnosti

Učitelky nenásilným způsobem nabízejí dětem činnosti a připravují prostředí, které je podněcuje k aktivitě. Hodnotí děti převážně pozitivně, dokáží je vhodně povzbuzovat a posilují jejich sebedůvěru. Mnohdy ale nerozlišují mezi pochvalou a oceněním. I když rozvíjejí schopnosti, poznatky a dovednosti dětí vhodným a odpovídajícím způsobem, neposkytují jim zpětné hodnocení systematicky a nevedou je důsledně k sebehodnocení.

Plánování výchovně vzdělávacích činností se opírá o školní vzdělávací program. Je orientováno na spontánní i řízené aktivity, což se promítlo i do způsobu práce, který učitelky uplatňovaly. Průběh výchovně vzdělávacího procesu ve sledovaných činnostech režimu dne svědčil o kvalitní bezprostřední přípravě učitelek po stránce obsahové, materiální i organizační.

Při organizování činností učitelky poskytovaly dětem svobodu, možnost volby a pohybu, respektovaly dominantní úlohu jejich hry. Současně vytvářely dostatečný prostor pro individuální a skupinovou práci s nimi. Úkoly a požadavky, které na děti kladly, však v průběhu činností málo diferencovaly. Věkové složení tříd od dvou do sedmi let i způsob práce učitelek dával dětem možnost k sebeuplatnění a vytvářel dobré podmínky k rozvoji spolupráce, samostatnosti v sebeobsluze, k tvůrčím i verbálním projevům. Při výchovně vzdělávacím působení učitelky kladly důraz na pestrost nabídky jednotlivých činností, na smyslovou a sociální výchovu, na rozvíjení osobnosti dítěte a respektování individuálního tempa. Využívaly metod aktivního učení a dramatické výchovy k integraci poznatků dětí ve smysluplné celky. Dostatečnou nabídkou činností, množstvím připravených podnětů a promyšlenou organizací práce vedly děti k vytváření základů jejich přirozené kázně a samostatnosti. Estetice a kultuře stolování byla věnována náležitá pozornost.

Většina učitelek společně s dětmi vytvořily pravidla soužití a dlouhodobě sledují jejich dodržování. Vzájemné vztahy byly převážně pozitivní, založené na důvěře. V chování mezi dětmi se projevovaly velmi pěkné vztahy. Spolupráce mezi nimi byla dobrá, starší pomáhaly mladším, někdy samy a přirozeně, někdy po upozornění. Učitelky většinou citlivě podporovaly otevřenost dětí a dávaly jim dostatečný prostor k uplatnění. Záměrně vedou a učí děti komunikovat pomocí tzv. *komunitních kruhů*. Jejich působení bylo převážně nemanipulativní. Verbální projevy dětí a učitelek byly až na výjimky přiměřeně vyvážené. Děti se po překonání bázně umí volně vyjadřovat, některé mají bohatou slovní zásobu.

Průběh spontánních výchovně-vzdělávacích činností je hodnocen jako velmi dobrý.

Řízené činnosti

Škola rozvíjí dovednosti, schopnosti a poznatky dětí pomocí řízených činností nenásilně a rovnoměrně. Respektuje při tom jejich individuální tempo a poskytuje jim přiměřený čas na dokončení práce. Učitelky přitom nenutí děti do plánovaných aktivit, spíše připravené

činnosti nabízejí a vhodně motivují. Provádějí je frontálně, skupinově a individuálně v průběhu celého dne v dobré kvalitě. Organizují je tak, že všem dětem umožňují aktivní poznávání, spoluúčast, komunikaci a seberealizaci. Diferenciace nabídky činností je dostatečná, diferenciace procesu činností nebyla výrazná. Všechny učitelky se snažily o důsledné oceňování projevů a výkonů dětí vzhledem k jejich individuálním možnostem.

Ve speciálních třídách je dětem se speciálními vzdělávacími potřebami ve spolupráci s odbornými pracovníky zajištěna v rámci finančních možností zřizovatele kvalitní řízená speciálně pedagogická činnost. Velmi dobře je vedena individuální a skupinová logopedická péče. Její cílenost, systematičnost a vhodně volené metody se pozitivně promítaly ve výsledcích nápravy narušených komunikačních schopností dětí. Fixaci a automatizaci navozených hlásek i obsahové složce řeči učitelky věnovaly velkou pozornost během celého dne. Při činnostech, ke kterým je přirozeně získaly, ponechávaly prostor pro volnou komunikaci, podporovaly jejich verbální i neverbální projevy. Vzniklých příležitostí děti s ohledem na své možnosti bez ostychu využívaly.

Průběh řízených výchovně-vzdělávacích činností je hodnocen jako vynikající.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Děti se projevovaly většinou jako aktivní, přiměřeně samostatné, komunikativně vyspělé a zdvořilé. Měly mezi sebou velmi pěkné vztahy, byly ochotné si pomáhat. Uměly se do značné míry samostatně rozhodovat, reagovat na změny a podřizovat se pravidlům, na jejichž tvorbě se podílely. Úroveň hygienických návyků i rutinních sebeobslužných dovedností byla velmi dobrá. Také zdvořilostní návyky byly dobré. Poznatky a dovednosti dětí odpovídaly jejich věku.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Porovnáním údajů v rozhodnutí o zařazení příspěvkové organizace Mateřská škola se speciálními třídami Kamenice nad Lipou do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s údaji ve zřizovací listině byl zjištěn rozdíl v počtu speciálních tříd. Příloha k výkazu o speciálních školách o mateřské škole Škol (MŠMT) V 4d-01 má v titulu podle stavu k 30. 9. 2002, ale odeslána dne je 28. 9. 2003.

V průběhu inspekce byl předán dotazník určený zákonným zástupcům dětí, které navštěvují mateřskou školu. S vyhodnocením dotazníků byla ředitelka školy seznámena.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 7. 6. 2001, čj. 0305/02-SSS, ze dne 26. 8. 2002,*
2. *Protokol o provedení změny v síti škol Sine/2003, ze dne 1. 4. 2003,*
3. *Zřizovací listina vydaná Městem Kamenice nad Lipou, ze dne 7. 6. 2001,*
4. *Povolení výjimky z počtu dětí ve třídě, ze dne 24. 10. 2003,*
5. *Přehledy výchovné práce všech tříd,*
6. *Přehled docházky dětí ve školním roce 2003/2004, evidenční listy, seznamy dětí,*
7. *Rozhodnutí o zařazení dětí do mateřské školy,*
8. *Zmocnění,*

9. *Koncepce dlouhodobého rozvoje mateřské školy,*
10. *Roční plán pro školní rok 2003/2004 – oblast výchovně vzdělávací práce, hlavní úkoly,*
11. *Organizační a metodické pokyny pro jednotné vedení ve všech třídách,*
12. *Organizace provozu,*
13. *Organizace zájmové činnosti,*
14. *Plán sdružení rodičů pro školní rok 2003/2004,*
15. *Školní vzdělávací program (ŠVP) „Duha“ schválený zřizovatelem,*
16. *Presentace školy, charakteristika vzdělávacího programu,*
17. *Vzdělávací obsah školního vzdělávacího programu,*
18. *Popis organizačních, materiálních, personálních, ekonomických a hygienických podmínek a podmínek BOZP pro uskutečnění vzdělávacího programu,*
19. *Vnitřní řád školy,*
20. *Organizační řád,*
21. *Pracovní řád,*
22. *Tematické bloky a třídní vzdělávací programy,*
23. *Rámcové režimy jednotlivých tříd*
24. *Kritéria pro hodnocení a odměňování pedagogických a provozních zaměstnanců,*
25. *Bezpečnostní opatření při práci s dětmi v mateřské škole,*
26. *Psychohygienu, životospráva, psychosociální podmínky,*
27. *Plán a záznamy z kontrolní a hospitační činnosti,*
28. *Plán a záznamy z pedagogických porad,*
29. *Záznamy z provozních porad,*
30. *Individuální vzdělávací plány zdravotně postižených dětí, odborné posudky zpracované poradenským zařízením a odborným lékařem,*
31. *Výroční zpráva o činnosti mateřské školy ve školním roce 2002 - 2003,*
32. *Pravidla vnitřní evaluace a hodnocení mateřské školy,*
33. *Hospitační záznamy ČŠI,*
34. *Dotazník ČŠI pro rodiče.*

ZÁVĚR

Výrazným pozitivem personálních podmínek vzdělávání je téměř plná odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků. Učitelky se speciálně pedagogickou způsobilostí ve spolupráci s pracovníky odborných pracovišť vytváří velmi dobré podmínky pro komplexní péči zařazeným znevýhodněným dětem. Maximální individualizaci pedagogického procesu a promyšleným začleňováním logopedické péče do všech činností v průběhu dne škola přispívá k efektivitě reedukace a zohledňování odlišných vzdělávacích potřeb dětí.

Organizování činností souvisejících s procesem výchovy a vzdělávání je účelné. Pro zkvalitňování průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy je využíváno zjištění z průběžné kontrolní činnosti. Pro zdokonalování pedagogické práce i další činnosti školy je prováděna autoevaluace. Neformální spolupráce s rodiči dětí prokazatelně přispívá k plnění výchovně vzdělávacích cílů školy.

Ředitelce se ve spolupráci se zřizovatelem podařilo modernizovat vybavení školy a vytvořit příjemné, podnětné a částečně i bezbariérové prostředí pro práci s dětmi.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce přinášely dětem radost a uspokojení. V rámci činností se realizovaly, rozvíjely svoje dovednosti, přirozeným způsobem se učily a získávaly potřebné sociální zkušenosti. Ve všech třídách si děti mohly v přirozeně uvolněné atmosféře dostatečně a bez zbytečného omezování dle zájmu vyhrát.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Bekeová	Eva Bekeová

V Jihlavě dne 16. června 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 16. 6. 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Bc. Jaroslava Váchová, ředitelka školy	J. Váchová

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Mgr. Eva Bekeová, Zborovská 3, 586 01 Jihlava. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-07-01	235/2004
Zřizovatel	2004-07-01	234/2004
Rada školy	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.